

مشکلات شایع در رفرنس‌نویسی مقالات ارسال شده به مجله ایرانی آموزش پزشکی

حبیب‌اله رضایی^{*}، آزاده داوری‌پور

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / ۱۳۹۴، ۱۵(۳۴): ۲۶۶ تا ۲۶۸

سردبیر محترم مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی

با توجه به این که نگارش منابع یکی از مهم‌ترین قسمت‌های یک مقاله است. در فرایند داوری مقالات مجلات توجه خاصی به رفرنس‌ها می‌گردد. یک نویسنده برای این که در بخش چک رفرنس‌ها مشکل کمتری داشته باشد و بخواند به روند بررسی مقاله خود سرعت بخشد لازم است یک سری نکات مهم را رعایت نماید. ما پس از مطالعه رفرنس‌های مقالات ارسال شده به این مجله شایع‌ترین مشکلاتی را که در نگارش رفرنس‌ها این مجله وجود داشت استخراج کردیم تا کمکی به نویسندگان برای نگارش رفرنس‌های یک مقاله انجام شده باشد. شایع‌ترین مشکلات در رفرنس‌نویسی عبارتند از:

۱- هنگام نوشتن یک مقاله حتماً اصل مقالات یا کپی صفحه‌ای از کتاب‌هایی را که از آنها استفاده کرده‌اید و به آنها رفرنس می‌دهید، را نگه دارید. بسیار مشاهده شده است که داور از نویسنده می‌خواهد که اصل مقاله یا کتابی را که به آن رفرنس داده شده است، ارسال نماید ولی نویسنده اصل مقالات را نداشته است.

۲- این مجله رفرنس‌های مقالات خود را به صورت لاتین در انتهای مقاله می‌نویسد. بعضی از نویسندگان در مقاله‌ی خود از مقالات یا کتاب‌هایی فارسی زبان استفاده می‌کنند که چکیده یا عنوان لاتین ندارد. با توجه به سیاست این مجله اگر مقاله یا کتابی که به آن رفرنس داده می‌شود چکیده یا عنوان لاتین ندارد، عنوان باید به صورت انگلیسی آوانویسی شود. مشکلی که وجود دارد این است که بعضی نویسندگان عنوان مقاله یا کتاب مربوطه را ترجمه می‌کنند و در فرایند داوری، هنگامی که داور در پی جستجوی این مقاله یا کتاب است آن را پیدا نمی‌کند.

۳- بعضی از نویسندگان به وب سایت‌ها رفرنس می‌دهند. البته رفرنس دادن به وب سایت مشکلی ندارد. اما مشکل اینجاست که آدرس وب سایت‌ها مدام در حال تغییر است. پس اگر در مقاله‌ای به یک سایت رفرنس می‌دهید لازم است زمان رفرنس دادن و آدرس اینترنتی که داور را به سایت مورد نظر هدایت می‌کند، بنویسید. همچنین برای محکم کاری زمانی که مطلبی را از یک سایت می‌گیرید یک عکس یا پرینت از خود سایت که حاوی مطلبی است که به آن رفرنس داده‌اید بگیرید و ذخیره نمایید تا در صورت درخواست داور به وی ارائه دهید. بسیاری از نویسندگان به این مهم توجه نمی‌کنند.

* نویسنده مسؤؤل: حبیب‌اله رضایی، دانشجوی دکتری آموزش پزشکی، گروه آموزش پزشکی، مدیریت مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران.
rezaie.habib1@gmail.com

آزاده داوری‌پور، کارشناس دفتر مجله ایرانی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران. (azadeh-dp@yahoo.com)
تاریخ دریافت: ۹۴/۴/۱۶، تاریخ پذیرش: ۹۴/۴/۳۱

۴- فرمت رفرنس‌نویسی این مجله به صورت ونکور است، به این صورت است که رفرنس‌نویسی در داخل متن به صورت عددگذاری است و در قسمت منابع نیز رفرنس‌ها به همان ترتیبی که در متن چیده شده‌اند مرتب می‌شوند. در فرایند بررسی به طور مکرر مشاهده شده است که ترتیب اعداد در متن درست نیست. مثلاً به صورت ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ نیست و مثلاً به صورت ۱، ۲، ۳، ۵ است. نویسندگان مقاله باید به ترتیب رفرنس‌ها در متن بسیار توجه نمایند. نکته مهم دیگر این که اگر مثلاً عدد یک در قسمت متن مقاله مربوط به مقاله آقای حسینی است که نویسنده به آن رفرنس داده است در قسمت منابع نیز عدد ۱ باید مقاله آقای حسینی باشد. این یکی از مشکلات اساسی است که نویسندگان توجهی دقیق به آن نمی‌کنند.

۵- نکته مهم و شایع دیگر این موضوع است که بعضی از نویسندگان به اشتباه در قسمت نتایج رفرنس می‌دهند. در قسمت نتایج فقط باید حاصل کار ذکر شود نیازی به رفرنس دادن در قسمت نتایج نیست. فقط در صورتی که مقاله مروری باشد نویسنده می‌تواند در قسمت نتایج رفرنس بدهد.

۶- یکی دیگر از اشکالات شایع در رفرنس‌نویسی این است که نویسندگان، نام و نام خانوادگی نویسنده مقاله را به اشتباه به جای هم می‌نویسند که این موضوع بیشتر مربوط به مقالات لاتین است. مثلاً فرض کنید نویسندگان یک مقاله به ترتیب زیر است:

Habib Heydari, Parsa Rezaei, Reza Rezaei

نویسنده می‌خواهد به این نویسندگان طبق فرمت ونکور رفرنس دهد. در مرحله اول که نویسنده باید ترتیب نویسندگان را همان‌طور که در متن مقاله آمده است در رفرنس مربوطه بگذارد سپس می‌نویسد:

Haydari H, Rezaei P, Rezaei R

۷- نکته دیگر این که بعضی از مجلات از جمله این مجله از نویسندگان می‌خواهند اگر مقالاتی که به آن رفرنس می‌دهند لاتین نیست حتماً عنوان مقاله را داخل کروشه بگذارند و در انتهای رفرنس زبان مربوطه را داخل کروشه ذکر نمایند به عنوان مثال اگر رفرنس فارسی بود کلمه [Persian] را در انتهای رفرنس بگذارند.

۸- یکی دیگر از مشکلات شایع در رفرنس‌نویسی تکرار رفرنس‌ها است. به عنوان نمونه اگر در قسمت منابع رفرنس ۱ مربوط به مقاله‌ی آقای محمدی است که با عنوان "کاربرد مملوسی از نظریه‌های یادگیری در بهداشت عمومی" در مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی چاپ شده است نویسنده مجاز نیست در رفرنس ۵ نیز همین مقاله را رفرنس دهد چون تکراری می‌شود.

۹- سیاست این مجله برای نوشتن نویسندگان بدین صورت است که تعداد نویسندگان تا ۶ نویسنده ذکر شود و در صورت بیشتر بودن تعداد نویسندگان از ۶ تا بعد از نوشتن ۶ نویسنده کلمه et al قرار داده شود. مشاهده شده است که نویسندگان مقاله فقط نویسنده اول را ذکر می‌کنند.

۱۰- گاهی مشاهده شده است که نویسندگان در پایان یک رفرنس که به صورت مقاله است، سال انتشار، دوره، شماره و شماره صفحه مقاله ذکر نمی‌کنند در صورتی که باید ذکر شود.

۱۱- گاهی برخی از نویسندگان در پایان یک رفرنس که به صورت کتاب است، شهر محل نشر، ناشر و سال نشر کتاب را ذکر نمی‌کنند در صورتی که باید ذکر شود.

۱۲- بعضی از نویسندگان در متن مقاله ذکر می‌کنند به عنوان نمونه "حسینی و همکاران" اما در قسمت رفرنس تنها یک

همکار برای آن ذکر می‌کنند یا این که اصلاً همکاران وی را ذکر نمی‌کنند برعکس این موضوع نیز وجود دارد که در متن مقاله به عنوان نمونه می‌نویسد "حسینی" در حالی که در قسمت رفرنس آقای حسینی چند تا همکار دارد. نویسنده مقاله باید به این نکته توجه داشته باشد.